

היום נלמד בעזרת ה':

פסחים דף קז

אמרו מר יונקא ומר קשישא לרב אשי: פעם אחת הגיע אמימר למקומו ולא היה לנו יין, הבאנו לו שיכר (= בזמננו היה עשוי מתמרים) והוא לא רצה להבדיל עליו, והוא הלך לישון מעונה ללא שאכל, למחרת טרחנו והבאנו לו יין והוא הבדיל עליו ואכל משהו. לשנה אחרת הוא שוב הגיע למקומו ולא היה לנו יין, הבאנו לו שיכר, והוא אמר שאם כך שבמקום זה אין יין אלא רק שיכר הרי שהשיכר נחשב ל"חמר מדינה" שמותר להבדיל עליו.

ממעשה זה לומדים שלשה דינים: 1. שהמבדיל בתפילה (= "אתה חוננתנו") צריך להבדיל גם על הכוס, שהרי אמימר רצה להבדיל על הכוס. 2. אסור לאכול לפני הבדלה, שהרי הוא לן מעונה. 3. מי שלא הבדיל במוצ"ש יכול להבדיל כל השבוע, שהרי אמימר הבדיל למחרת.

מהו לקדושי אשיכרא: במקום שאין להם יין.

פירזומא: שיכר העשוי משעורים, **ותאיני:** שיכר העשוי מתאנים, **ואסני:** שיכר העשוי העשוי מפרי הסנה כגון תותים, שהם משובחים יותר מסתם שיכר שהיה בזמננו שהיה העשוי מתמרים.

לוי שלח לרבי שיכר העשוי משלוש עשרה 'מגני', כלומר שהם היו שורים את התמרים במים עד שקלטו את טעם התמרים, ולוי שרה תמרים במים שלוש עשרה פעמים (בכל פעם תמרים אחרים). רבי טעם את השיכר וטעמו היה ערב ביותר, אמר רבי שעליו ראוי לקדש בשבת. בלילה רבי הצטער מחמת השיכר (= התמרים משלשלים), אמר רבי וכי משקה כזה שמצער ראוי לפייס בו את הקב"ה ע"י אמירת קידוש?

הגמרא מביאה דברי אמוראים בעניין שתית השיכר.

מטעימת יין כל שהוא: מה שאמרו לעיל (קה): 'המקדש צריך שיטעום', די שיטעום כל שהוא. ולדעת ר"י בר יהודה צריך לשתות 'מלא לוגמא' (= מלא פיו).

(המשך בדף הבא ↓)

למדנו במשנה לעיל - ערב פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך:

הגמרא מבררת מהי 'מנחה': האם הכוונה שאסור לו לאכול סמוך למנחה גדולה (= משש שעות ומחצה), שמא ימשך בסעודתו ולא יעשה פסח. או שהכוונה שאסור לו לאכול סמוך למנחה קטנה (= סוף תשע שעות), וכדי שיאכל מצה לתאבון.

אפילו אגריפס המלך: לא יתכן לומר שהאיסור לאכול התחיל כבר מחצות, כי אם כן ודאי שאסור לאגריפס המלך לאכול לאחר מכן, אפילו שעדיין עוד לא אכל. אלא בהכרח שהאיסור יתחיל רק מתחילת שעה עשירית (שזהו 'סמוך' למנחה קטנה שהיא בתשע ומחצה [-כלומר בחציה של שעה עשירית]), ו'אפילו' אגריפס שרוצה לאכול עדיין בזמן המותר - בתחילת שעה תשיעית - לא יאכל.

סוף סוך מאי רבתי דאגריפס: מכיון שודאי תימשך סעודתו לתוך זמן האיסור ועל דעת כן הוא אוכל – אין חידוש בכך שאסור לו? הגמרא מתרצת שהיינו סבורים שמכיון שאגריפס אוכל את סעודתו הראשונה רק בשעה תשיעית – נחשבת לו סעודה זו כמו סעודת הבוקר שלנו הנאכלת בתוך ד' שעות, וממילא אין לחשוש שלא יהיה לו תאבון לאכול מצה בערב.

מטביל הוא במיני תרגימא: מותר לאכול פירות וירקות. בזמנם היה המנהג לאכול פירות וירקות עם מטבילים.

השמש: המכין את סעודת החג בערב יו"ט, יכול לתת לאורחים לטעום מבני המעיים של הבהמות שנשחטו לצורך סעודת יו"ט (אך לא מקרבן הפסח), מפני שאכילה שאינה משביעה מגבירה את התאבון. וכמו שהזריעה צריכה להיות אחרי הכנת הקרקע על ידי חרישה, כך אכילת הסעודה צריכה לבוא על ידי הכנת הקיבה לפני כן.